

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vniuers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

16. Quo tempore, & qua de causa Archiepiscopus Rauennas olim se, & suam
Ecclesiam à Rom. Pont. potestate & iurisdictione subtrahere conatus sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

ram scientiam, & ubi nota, nec oportet discipulum esse supra Magistrum. Hæc ille in suis literis anno 1441. die 18. Octobris ad Eugenium IV. missis. Addit his omnibus, se affuturum Pontifici in sacris Iacobitarum Patriarcha, & Sarracenis, ne vi, vel ambitione aliqua impediatur. Philetus vero Alexandria, & Ægypti Patriarcha, Petram Fidei Romanum Pontificem vocat, & Luporum repulsores omnium Ecclesiarum caput, cæterorum Patriarcharum protectorem. Addit se exequendum Pontificis sanctiones, scripsisseque Ioanni Palæologo Imperatori, tanquam tyrannos excommunicandos, qui ea, quæ in sancta Synodo statuta essent, non reciperent. I. die Septembris. anno Domini 1440. Hæc omnia apud Iacobum Nauarchum.

CAP. XVI.

Quo tempore, & quæ de causa Archiepiscopus Rauennas olim se, & suam Ecclesiam à Romano Pontificis potestate & iurisdictione subtrahere conatus sit.

Sciendum est Rauennam à Valentiniano III. Imperatore multis muneribus, & prærogatiuis exornatam fuisse, ita ut ipse Imperator Episcopo Rauennati pallium ex lana donauerit, quo tunc soli Cæsares uti solebant. Et teste Blondo ex Agnello, duodecim ciuitatum Flaminia & Emilia Episcopos, vel Romani Pontificis, qui tunc præerat, assensu & mandato, vel auctoritate sua, quam sibi in hæc re contra ius diuinum usurpauit, subiciendos curauit, Arimini, inquam, Cefennæ, Fori Liuij, Fori Pompilij, Fori Cornelij, Fauentia, Britonori, Bononia, Mutina, Rhegij Lepidi, Palmæ, Placentia, & ex eo tempore Rauennas Ecclesia Archiepiscopi dignitate exornata est: quos deinde Episcopos Honorius III. Simoni Episcopo Rauennati subiectos pariter esse voluit.

Refert item Agnellus constituisse Valentinianum, ut Rauenna post urbem Romam, Italia caput esset. Deinde eam vrbem Theodoricus Ostrogothorum rex sua præsentia maxime illustrauit, in ea enim Regiam sedem locauit: tandem Exarchorum potentia amplificata est, qui in ea vrbe à Constantinopolitanis Imperatoribus missi ad Italiam gubernandam, sedem quoque suam more, & imitatione Ostrogothorum Principum posuerunt.

Ex his factum est, ut quidam Archiepiscopi Rauennates ambitione & inuidia in superbiam elati, se, & suam Ecclesiam à Rom. Pontif. potestate, fide & iurisdictione sæpe subtrahere tentauerint.

Primus fuit Ioannes Rauennas Archiepiscopus, vir audax & superbus, qui à Pelagij I. Pontificatu, per aliquot annos Romanæ Ecclesiæ iussa neglexit, & obedientiam debitam abiecit: hic prauum exemplum cæteris Archiepiscopis reliquit, qui cum Romanis Pontificibus de Primatu & auctoritate non semel & iterum, sed sæpius decertarunt, contendentes se, & Ecclesiam Rauennatem extra iurisdictionem & potestatem Romani Pontificis esse. Gregorius Pontifex anno Domini 594. Ioannem Archiepiscopum Rauennatem non solum in sacris, sed etiam in Publicis supplicationibus pallio contra Apostolicam auctoritatem videntem, seuerè, sicuti debuit, increpauit, ut qui pius sibi quam fas esset, assumeret. Sed demum ad monitus Gregorius, alios etiam ante illum Antifites eum titum seruasse, ab eo reprehendendo destitit.

Anno sal. 648. teste Sigonio lib. 2. de Regno Italia, Ecclesia Rauennas iterum à Romana desciiuit, auctore Mauro Episcopo qui Bono successerat. hic in ista ingenio superbia inflatus, & opportuno Constantis Imperatoris fauore fulsus, neque consecrationem, neque pallium à Pontifice Romano sumere voluit, sed illam à tribus suæ ditionis Episcopis, hoc ab Imperatore accepit: & Episcopos sibi subiectos, iniussu summi Pontificis consecrauit. Ex quo Ecclesia Rauennas hæresi, quam vocabant Autoceph-

liam, laborauit. Maurum Pontificiam auctoritatem recusantem ad se vocauit Vitalianus: & venire renuentem, à sacris amouit. At ille eo usque temeritatis & infamiam processit, ut eadem in Vitalianum tela retorserit. Anno 672. ut scribit idem Sigonius, diem suum obiit, præcepto Cleris suis dato, ne aliquando Romano Pontifici parent. Quod statim ut Adeodatus cognouit, ne Mauro iusta è ritu Ecclesiæ soluerentur, edixit. In locum Mauri susceptus Reparatus, eandem contumaciam tenuit: & ad Imperatorem profectus, eadem iura quæ Maurus obtinuerat, ab eo impetrauit. Huic successit Theodorus, qui cum veterem Cleri disciplinam nimia superiorum Auitum indulgentia lapsam reuocare vellet, Clericos plerisque nouorum institutorum seueritate offendit. Itaque die Natali Domini ad eadem S. Apollinaris Classensem, ad rem diuinam de more faciendam, ipsum contra instituta deducere noluerunt. Quam iniuriam ut vlcisceretur, Ecclesiam Rauennatem, quod ipsos agere, & magno animi dolore latus seiebat, Ecclesiæ Romanæ, literis ad Pontificem scriptis, restituit, & ipse Romam Concilij causa profectus, ad Agathonis pedes sese supplex abiecit, ac præsens obedientiam, ac fidem, quam Maurus & Reparatus sui præcessores abnuerant, Romanæ Ecclesiæ reddidit.

Anno salutis humanæ septingentesimo octauo, quo ad Petri sedem euectus Constantinus fuerat, mortuo Damiano Rauennati Archiepiscopo, Felix successit. Et ut tradit Sigonius libro citato, cum moris iam tunc esset, ut Episcopi antequam consecrarentur, rationem suæ fidei & obsequij redderent, & eam in Pontificum tabularium referrent, Felix Romam ad consecrationem obtinendam profectus, causam defectionis & tumultus querens, rationem more & instituto veteri non reddidit, sed fauore & potentia Romanorum Iudicum nixus, eam arbitratu suo exposuit: ac domum reuersus, Rauennates ab obedientia quam Romano Pontifici debeant, proposita antiqua sedis & Ecclesiæ suæ libertate ac dignitate auocauit. Ratio eius à Pontifice in Confessione B. Petri posita, post aliquot dies, altero quasi incendio afflata, reperta est: manente inde in contumacia sua Felice, neque Pontificis monitis, aut Imperatoris edictis obtemperante, annus effluxit. Ea res ad Iustinianum Imperatorem delata, animus eius offendit, & iram magno opere concitauit. Vnde sequenti anno cum Imperator audiret Felicem furere, neque vllis præceptis aures præstare, imo Pontificem Romanum velle in ordinem cogere, iusta indignatione commotus, armis sibi subiciendum, qui Pontificis impertum detractaret, existimauit: quidquid ille in hæc refecit, vel tacito Romani Pontificis consensu, vel suo iure, & auctoritate id se posse facere credidit. Ac propterea Theodorum Patritium, & Primitium exercitus, è Sicilia cum classe Rauennas mire, & Archiepiscopi, & Rauennatum insolentiam, & superbiam vindicare iussit. Quod ubi resciauit Felix, confestim & ipse auxilia & subsidia ex vicinis, ac subiectis Ecclesiis aduocauit, Ceruensis, Comacensis, Pompiliensis, Cefennati, Imolensis & Faentina, & cum his ad litus occurrit, ut impediret quo minus hostes è nauibus descenderent. Theodorus autem Classe ad oram Rauennatem appulsa, ut copias in terram exponeret, variis in locis eum occurrentibus sibi Rauennatibus depugnauit: atque his demum in fugam compulsis, bellicum ipsi vrbi Rauennæ terrore incussit, eamque breui vna eum ciuibus, & Archiepiscopo deditam capit. Quæstione deinde de seditionis locis habita, plerisque manifeste sceleris reos partim vita, partim ciuitate, partim fortunis omnibus spoliari, Archiepiscopum autem catenis vincitum Constantinopolim deportari iussit. Et constitutis Rauennatum rebus, se in Siciliam retulit. Archiepiscopus à Iustiniano, candenti lamina obiecta, luminibus excæcatus, & in Pontum vna cum quibusdam aliis est relegatus. Ita insignis Rauennatis Ecclesiæ contumacia, exemplo apud posteros memorabili castigata est. Ferrur

tamen Felix in gratiam Imperatoris reuersus, & suæ sedi & Ecclesiæ restitutus, diem suum pie & religiose obiisse.

Nicolaus I. anno 862. Ioannem archiepiscopum Ra-uennatem ad sedem Apostolicam propter obiecta crimina vocatum, venire recusantem archiepiscopali dignitate priuauit. Is autem Papiam ad Ludouicum Imperatorem confugiens, ab eo liceras commendatitias ad Pontificem impetrauit, & Legatos, qui Pontificem rogarent, vt Ioanni Romam ad causam dicendam tuto proficisci liceret: quod non grauate Pontifex concessit. Nicolaus Conuentum episcoporum ad eam rem cognoscendam indixit. Ioannes autem accepta facultate dicendi in magno Præfulum Conuentu, in domo Leonina cum se purgare nequiret, culpam suam ingenue confessus est. Pontifex præfente consilio sic sententiam tulit, vt secundo quoque anno sedem Apostolicam uisitaret, nisi aduersa ualitudine præpeditus, aut beneficio Pontificio absolutus esset. Deinde ne episcopos per Æmiliam consecraret, nisi à Clero populoque electos, & literis super ea re à Pontifice missis. Tertio ne prohiberet eosdem episcopos quotiescumque ad sedem Apostolicam venire uellent, Romam accedere. Quarto, ne ullam ab eis pecuniam, nisi quæ legibus continetur, exigeret. Quinto, vt nullius hominis res quocumque modo & iure partas, & possessas aliqua ratione occuparet. Sexto, prædia quæ à iure S. Petri ad ius S. Appollinaris transfuisset, & in Emphyteusim singulis hominibus tribuisset, diligenter exquirere, & ipsas emphyteuses rescindere, & S. Petro cuius fuerat, restitueret. Has autem sanctissimas iussiones, tota Synodus ita approbavit, vt ab omnibus ter acclamatum sit: *Rectum iudicium summi Præsulis, iusta definitio pastoris vniuersalis Ecclesiæ, salubris institutio Christi discipuli, omnibus placet, omnes eadem dicimus, eadem sapimus, eadem iudicamus.* Tunc Ioannes uidentibus omnibus eadem se obseruaturum iureiurando, & scripto confirmauit: & soluta Synodo, Ra-uennam ad suos rediit.

Quo tempore Paschalis II. & Gelasius II. Ecclesiæ Romanæ præsidebant. Ra-uennates, cum multis ante annis archiepiscopos ad Regium nutum, qui Romano Pontifici aduersarentur, delegissent, Walterum Canonicum Regularem in primis Sedis Apostolicæ deditum designarunt, & vt in gratiam Ecclesiæ reciperentur, anxie, & sollicitè precabantur. Ea re gauisus Gelasius, Calendis Septembris anno salut. millesimo centesimo decimo octauo, ad Walterum ita scripsit, vt refert Sigonius, lib. 10. anno 1118. *Ra-uennas Ecclesia per multos iam antea annos à Romana corpore Ecclesiæ auulsa, multa eidem incommoda calamitate, & artulit, & multis Ecclesiis dissidiu materiam præbuit. Itaque ob eius nequitiam nonnullas subiectarum Ecclesiarum sibi Apostolica Sedes assumpsit, vt hac ratione ad humilitatis atque unitatis rationem adduceretur. Nunc uero cum eadem ad auctoritatem matris suæ Romanæ Ecclesiæ redierit, ac filius eius, cum antea per tyrannidem regiam Præsules regibus probatos acciperent, nunc Patrium suorum errore aguito, ex Canonicis institutis Episcopum Deo probatum elegerint: & dissidiu improbatu, in Catholica congregationis sinum reuenterint, ac reuerendissimum te frater Valere, à disciplina Fratrum Regularium assumptum, religionis & sapientia opinione in B. Apollinaris Cathedra collocarint: ob eam rem nos, pro iure nostro, personam tuam ad Episcopale officium consecrantes tibi, & per te Ra-uennati Ecclesiæ dignitatem, quam ante huius dissidiu tempora per Romanam Ecclesiam possiderat, restitimus; saluo in omnibus iure atque auctoritate Sedis Apostolicæ. Concedimus tibi, tuisque successoribus in eisdem Sedis Apostolicæ obedientia permanentibus, Episcopatus Æmilia prouincia, id est, Placentia, Parma, Rhegi, Mutina, Bononia, Ferraria, Adria, Chomacchi, Fauentia. Fori Lori Luuti, Fori Pompili, Bobii, Cesenna, Ficole: confirmamus uobis Ducatum Ra-uenna, Monasteria S. Adalberti, & S. Hilarii, & ceteras possessiones ab antecessoribus nostris, & Catholicis regibus traditas, Pomposiani quoque Monasterii curam, atque usum Pallii damus: cuius indumenti honore, humilitas atque iustitia declaratur. Hæc tibi apud Sigonium, lib. 10.*

C A P. XVII.

Cur Mediolanensis Ecclesia à Romana Ecclesia iure, & potestate aliquando desinerit.

Sciendum est, tempore Nicolai II. anno 1059. ut scribit Sigonius, lib. 9. de Regno Italia, Petrum Damiani Anselmo Episcop. allumpto a Pont. Rom. Legatum missum fuisse, vt insanam Ecclesiæ Mediolanensis contumaciam cognosceret, & ad Pontificem referret. Ille igitur pro dignitate receptus, causam suæ ad Mediolanenses Legationis in concione exposuit. Et cognita, postmodum rumor in ciuitate à factione Clericorum excitatus insonuit, Ambrosianam Ecclesiam antiquis Patrum institutis liberam, nec Romanis legibus adstrictam, nec Pontificis Romani ius uilum in ea ordinandam & constituendam agnoscere. Itaque sublato clamore raptim uodique à tumultuantibus ad Episcopum concurrunt, campanarum strepitu, ac prægrandis tubæ clangore urbs tota completur, & mors Legato Pontificio ab omnibus intentatur. Accenderat autem inuidia flammam, quod Petrus legatus pridie in Conuentu præfens, ad dexteram sibi Anselmum Episcopum Lucensem constituerat, à sinistra uero Guidonem archiepiscopum Mediolanensem sibi assistere præceperat. Pæpsecta uero populi uoluntate, Legatus postmodum conuocato in templum populo in concionem ascendit, & tandem tumultu sedato sic dixit: [Nicolaus Pont. Max. fratres charissimi, misit me ad uos, non ut Ecclesiæ Romanæ honori, & amplitudini seruirem, sed ut uestræ gloriæ atque salutis consulere. Quid enim honore tenuissimi hominis Romana eget Ecclesia, quæ laudum præconia ex ipsius ore Saluatoris est adepta? Quæ autem prouincia in terris ab eius ditione libera reperitur? Cuius arbitrio ipsum quoque cælum aperitur, & clauditur? Et quidem si recte attenderitis, reliquas ecclesias ab hominibus institutas esse reperietis ecclesiam uero Romanam à Deo ipso esse fundatam, atque ab eo cum reliquis omnes, tum maxime Mediolanensem ortus sui primordia, & disciplinæ rudimenta sumpsisse. Quid enim Petrus & Paulus, qui Romanam Ecclesiam suo sanguine consecraverunt? Nonne hæc quoque per discipulos suos instituerunt? Nazarius enim à Lino Petri discipulo, sacro fonte ablutus, sacrum in hac urbe martyrium est passus: Geruasius & Protasius, quorum sancta in hac urbe corpora coluntur, non alium quam Paulum habere magistrum. Sanctus denique, quo uos tantopere gloriamini Ambrosius, cum Nicolaitarum heresim per se quondam coercere non posset, à Romana ecclesia præsidium implorauit: atque tres uiri ad huius erroris expiationem à Siricio tum Pontifice missi, præfens ciuitati auxilium attulerunt. Quam obrem cum & primi salutis uestræ auctores, & post labentis disciplinæ emendatores ab Ecclesia Romana prodierint, quid est quod eius decretis obtemperare intemptiua nunc contumacia recusetis?]

Quibus uerbis proteruum populum adeo flexit, ut subito se ad omnia eius mandata paratum esse responderit. Quæstione mox de Clericis instituta, vix vnus repertus est, qui non aut ordines emisset, aut mulieribus consuetudinibus particeps non esset. Tum legatus, omnibus se ueniam daturum ostendit, si iureiurando promitterent se in posterum ab eiusmodi flagitiis temperaturos. Iurandum fuit triplex: primum enim archiepiscopus ita iurauit: *Confiteor morem in Ecclesia inoleuisse, ut quæcumque Clericales ordines acciperet, Subdiaconatus nomine, nuntios duodecim; Diaconatus, octiduum; Presbyteratus, uiginti quatuor penderet. Itaque præfente Domino Petro Hostiensis Episcopo, Legato Nicolai Pontificis, & Demino Anselmo Lucensi Episcopo, & omnibus uobis, damno & detestor omnem Simoniacam heresim, ac me, & Clericos, & successores meos spondeo nihil in posterum exacturos. Nicolaitarum quoque heresim eadem ratione condemno, & Presbyteros, Diaconos ab uxorum & concubina-*